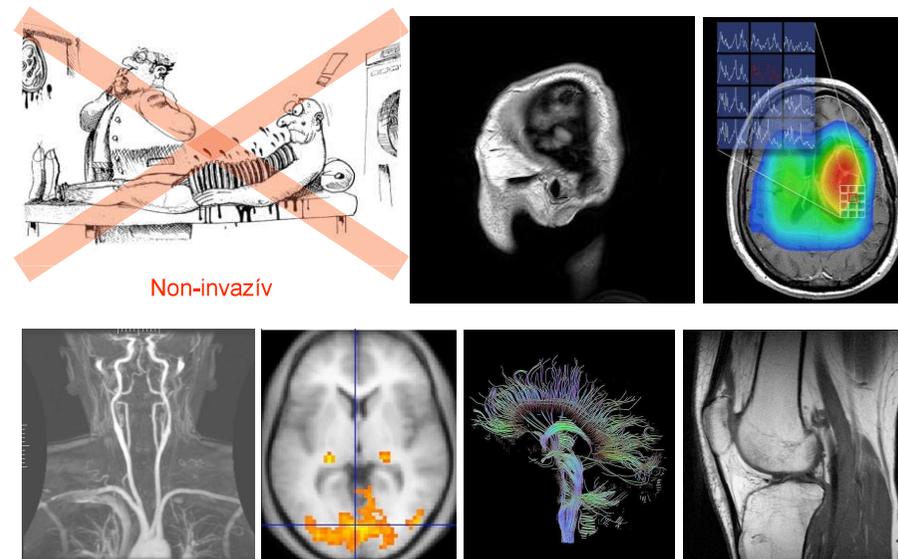

MRI

NMR (Nuclear Magnetic Resonance) tomography
Magnetic Resonance Imaging

MRI: orvosi diagnosztikát forradalmasító képalkotó módszer

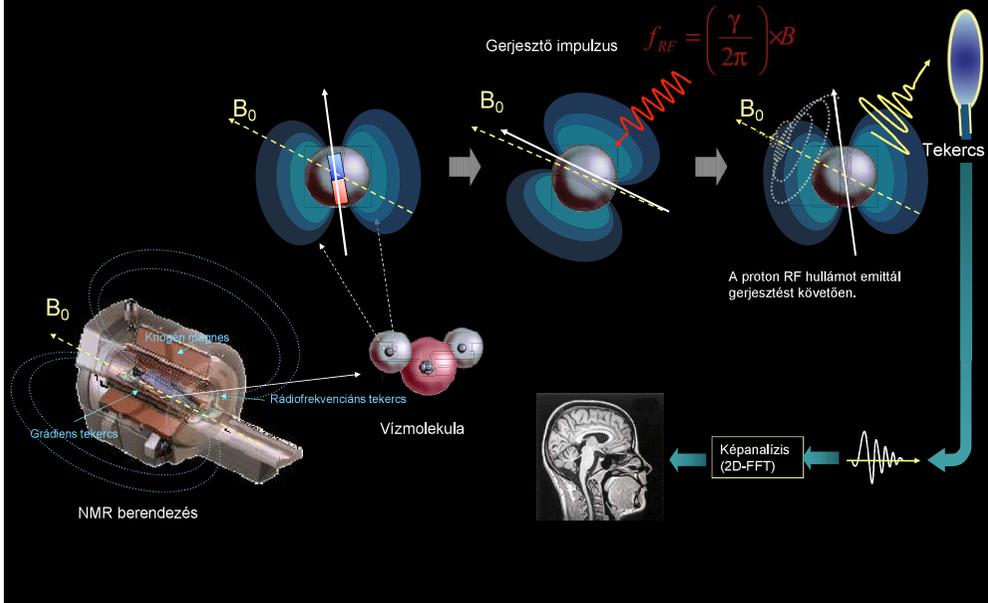
MRI

- Történelem
- MRI alapok
Magspin, precesszió, rezonancia, gerjesztés-relaxáció
- MRI képalkotás
  - I. Térkódolás
  - II. Képrekonstrukció
  - III. Színkontraszt
  - IV. Szkennerek
  - V. Kontrasztanyagok
  - VI. Műtermékek
  - VII. Veszélyek, kontraindikációk
- Alkalmazások, a jövő irányai

MRI történelem

- 1955 Odeblad: különböző szövetek NMR spektroszkópiás vizsgálata
- 1970 - Raymond Damadian: rákos és normál szövetek T1 és T2 relaxációs idejei különböznek.
- 1973 - Paul Lauterbur: 2D MR képalkotó módszer
- 1974 - Peter Mansfield: 3D MR képalkotó módszer
- 2003 - Nobel-díj: Lauterbur, Mansfield
- NMR: Legtöbb Nobel-díjjal kitüntetett módszer (6)
Otto Stern (1942), Isidor Rabi (1944), Felix Bloch, Edward Purcell (1952), Richard Ernst (1991), Kurt Wüthrich (2002)

MRI működése - rövid összefoglalás

MRI alapok

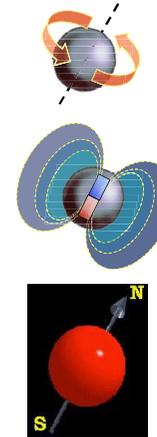
I. az eredő spinnel rendelkező atommagok elemi mágnesek

Otto Stern

W. Gerlach

Atommag perdülete:

$$L = \sqrt{l(l+1)}\hbar$$

l = spin kvantum szám

Atommag eredő mágneses momentuma:

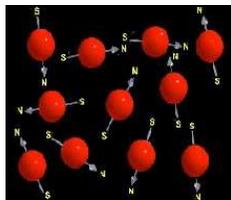
$$\mu_i = \gamma L$$

γ = giromágneses hányados
 L = magspin

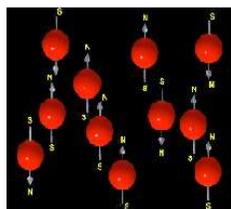
MRI-ben hasznos atommagok:
Páratlan proton v. neutronszám.
PI: ^1H , ^{13}C , ^{19}F , ^{23}N , ^{31}P

MRI alapok

II. Mágneses térben a magspinek orientálódnak

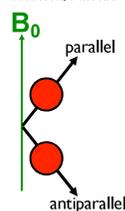

Mágneses tér hiányában:
elemi mágnesek orientációja random

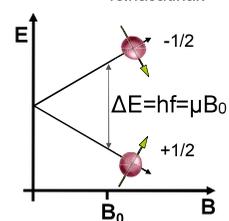

Mágneses térben:

elemi mágnesek orientálódnak

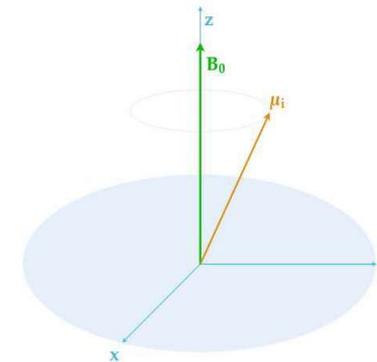
energiaszintek felhasadnak

Edward Purcell, 1946

MRI alapok

Az orientált magspinek precessziós mozgást végeznek

Precessziós vagy Larmor frekvencia:

$$\omega_p = \gamma B_0$$

$$f_{Larmor} = \frac{\gamma}{2\pi} B_0$$

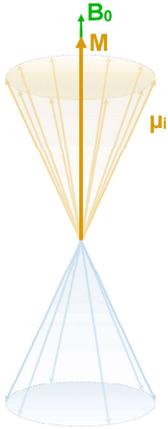

Felix Bloch, 1946

Makroszkópos mágnesezettség

Különböző energiaszinteken spintöbbség miatt

Alacsony energiájú állapot
parallel a proton esetében

B_0 = mágneses tér
 M = makroszkópikus mágnesezettség

A nagy (antiparallel) ill. alacsony (parallel) energiájú spinállapotok aránya:

$$\frac{N_{antiparallel}}{N_{parallel}} = e^{-\frac{\Delta E}{k_B T}}$$

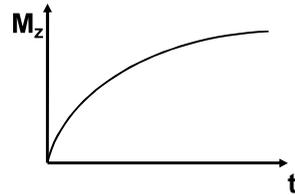
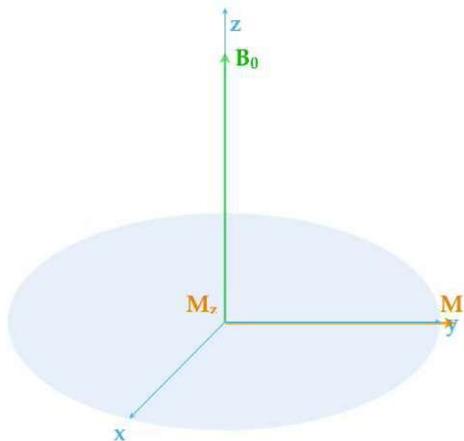
(Boltzmann-eloszlás)

MRI-ben alkalmazott mágneses térerő:
Föld mágneses térérejének 20-50 ezerszerese:
néhány T (tesla)

Nagy energiájú állapot
antiparallel a proton esetében

Spin-rács relaxáció

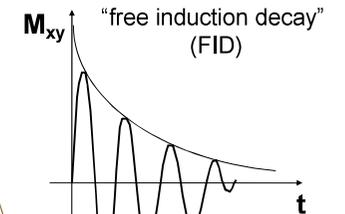
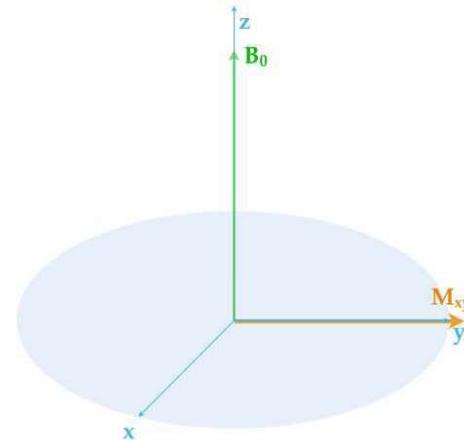
T1 vagy longitudinális relaxáció

T1 relaxációs idő:
elemi mágnes (proton) és környezete közötti kölcsönhatásra utal

Spin-spin relaxáció

T2 vagy tranzverzális relaxáció

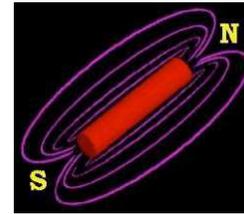

T2 relaxációs idő:
elemi mágnesek (protonok) közötti kölcsönhatásra utal

MRI alapok

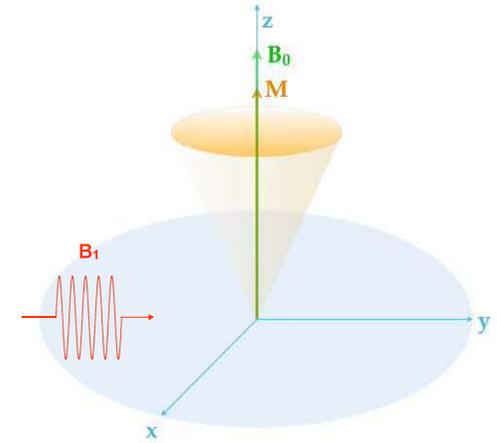
III. rádófrekvenciás sugárzással a rendszer gerjeszthető

Rezonancia feltétel: Larmor frekvencia

B_0 = mágneses tér
 M = makroszkópos mágnesezettség
 B_1 = besugárzott elektromágneses tér

MRI-ben alkalmazott elektronmágneses sugárzás:
Rádófrekvencia

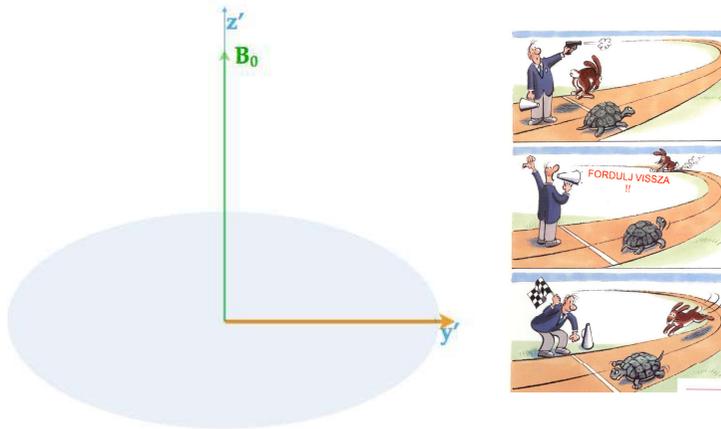
Spin-spin relaxáció

T2 vagy tranzverzális relaxáció

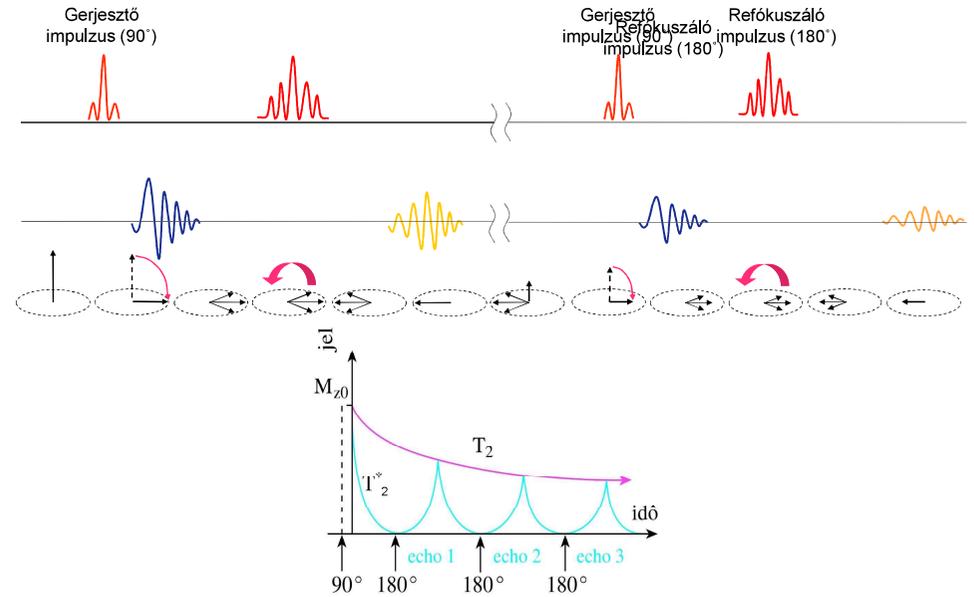
Ismétlődő gerjesztő és relaxációs impulzusok: spin-echo szekvencia

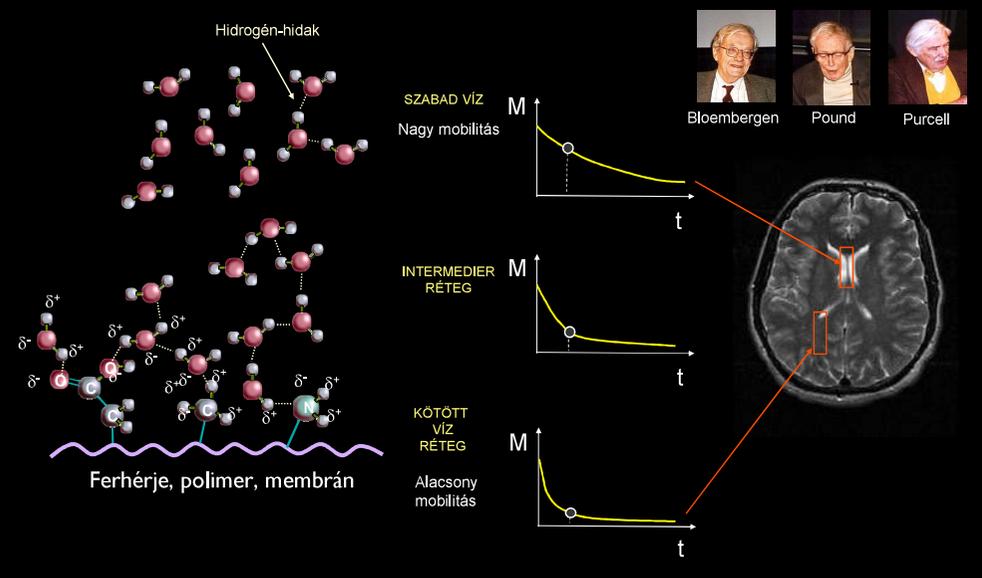
Erwin Hahn, 1949

A "spin-echo" kísérlet

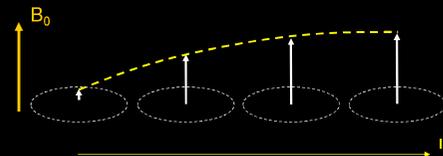
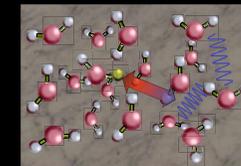

Kontraszt lehetőség a spin rendszerek kölcsönhatásai alapján

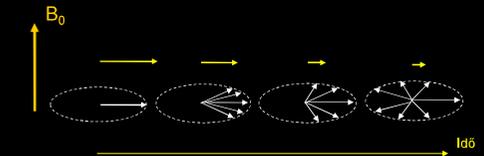
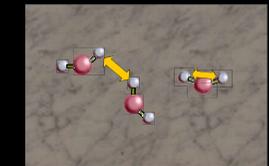
Kontrasztot adó relaxációs mechanizmusok

Spin-rács relaxáció T1

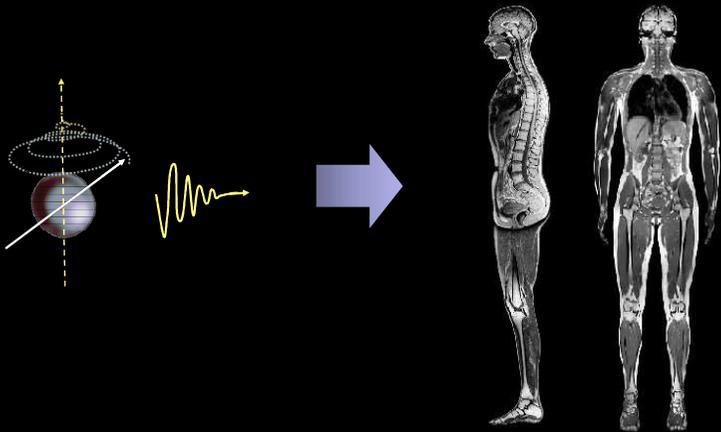
A longitudinális mágnesszettség helyreállása
Energiaátadás a rácsnak (fononok - kollektív gerjesztett állapot rugalmas közegben)
Entrópiánövekedéssel jár
Spin repopuláció az spin-energiaszintek között
Kölcsönhatás a mágneses tér fluktuációival a Larmor frekvencián

Spin-spin relaxáció T2

A tranzverz mágnesszettség fázis szerinti deszinkronizációja
Energiaátadás a spinek között
A spinrendszer entrópiája nem változik
Nincs spin repopuláció az spin-energiaszintek között
Kölcsönhatás a mágneses tér fluktuációival alacsony frekvencián

Az NMR-től az MRI-ig

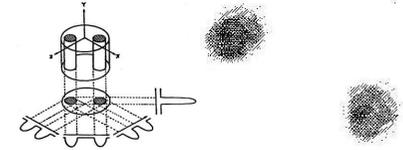
MRI Képképzés

II. Képrekonstrukció

I. "Backprojection" ("visszavetítés")

Paul Lauterbur, 1973, Illinois
Peter Mansfield, 1973, Nottingham
Nobel-díj (2003, Élettan és Orvostudomány)

2. 2D Fourier transzformáció

Richard Ernst, 1974, Zürich
Nobel-díj (1991, Kémia)

NMR Fourier Zeugmatography
ANIL KUMAR, DIETER WELT, AND RICHARD R. ERNST
Lehranstalt für Physikalische Chemie, Eidgenössische Technische Hochschule, 8006 Zürich, Switzerland
Received August 2, 1974

A new technique of forming two- or three-dimensional images of a macroscopic sample by means of NMR is described. It is based on the application of a sequence of pulsed magnetic field gradients during a series of free induction decays. The image formation can be achieved by a two-dimensional Fourier transformation. The method has the advantage of high sensitivity combined with experimental and computational simplicity.

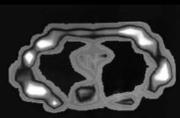
"MRI Scanner Mark One", Aberdeen, Skócia

MRI: az emberi test makroszkópikus mágnesezettségét hozza létre

Downstate Medical Center - Brooklyn, 1972

Raymond V. Damadian

Az első MRI felvétel

United States Patent (19)
Damadian

[54] APPARATUS AND METHOD FOR DETECTING CANCER IN TISSUE
[76] Inventor: Raymond V. Damadian, 64 Short Hill Rd., Forest Hill, N.Y. 11375
[22] Filed: Mar. 17, 1972
[21] Appl. No.: 235,624

[52] U.S. Cl. 128/2 R, 128/2 A, 324/5 R
[51] Int. Cl. A61b 5/05
[56] Field of Search: 128/2 R, 2 A, 1.3, 324/5 A, 324/5 B

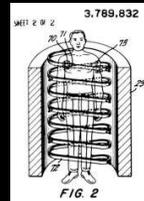
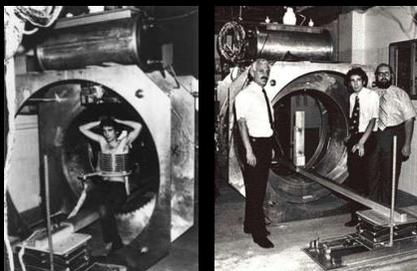

FIG. 2

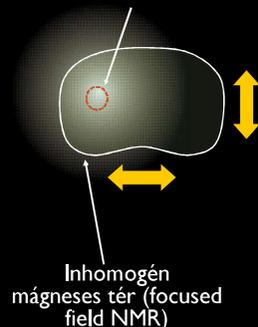

"Indomitabile" - rettenthetetlen

1970: megnőtt relaxációs idők rákos szövetben
1972: humán in vivo 3D NMR elvének kidolgozása
1977: felső emberi MRI felvétel

$$\omega = \gamma B$$

Rezonanciafeltétel lokálisan teljesül

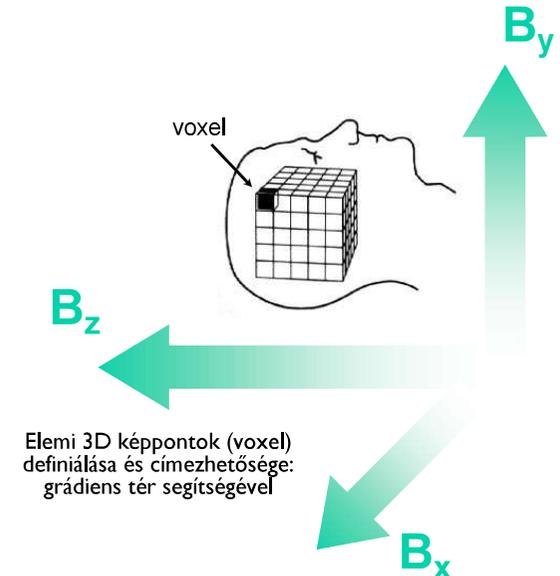
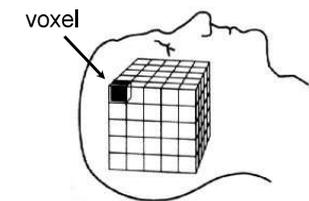
Inhomogén mágneses tér (focused field NMR)

MRI képképzés

I. Térbeli kódolás

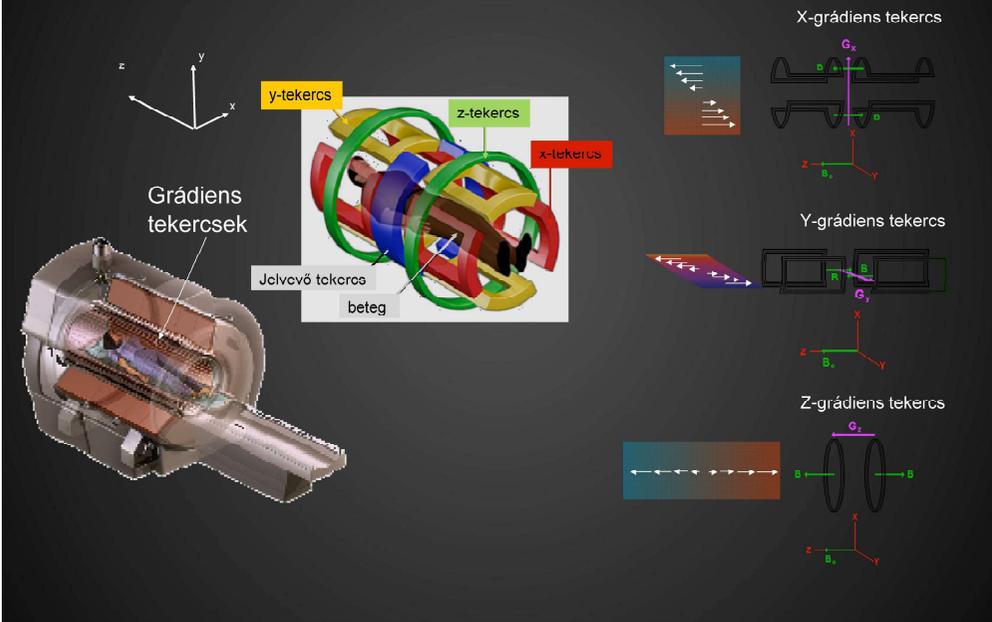

Paul C. Lauterbur (1929-)
Térbeli felbontású NMR kidolgozása

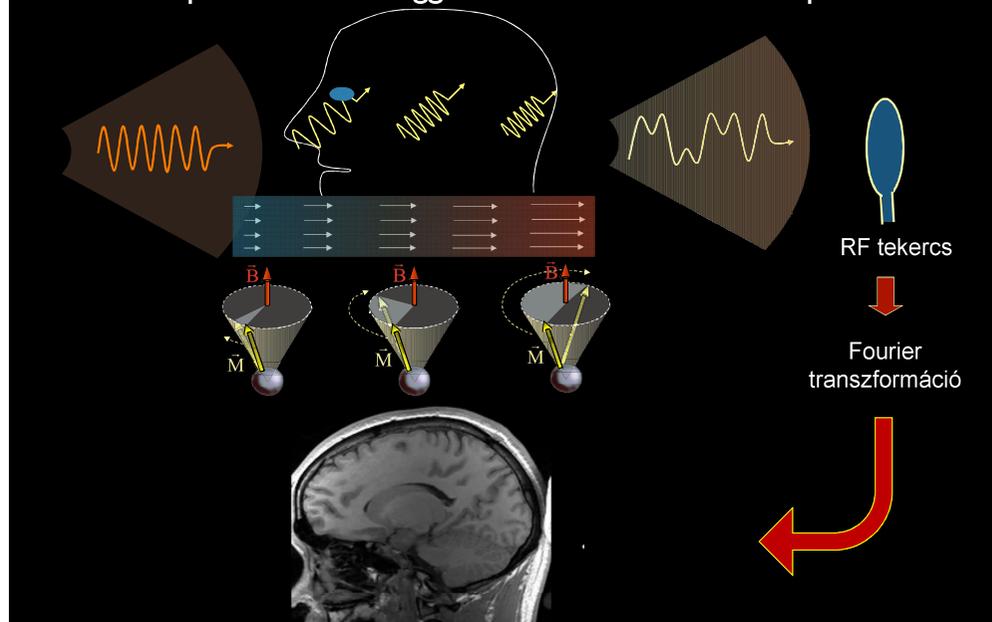
Elemi 3D képpontok (voxel) definiálása és címezhetősége: gradiens tér segítségével

Térben változó mágneses tér létrehozása: "grádiens" tekercsekkel

MRI: térbeli kódolás és képrekonstrukció

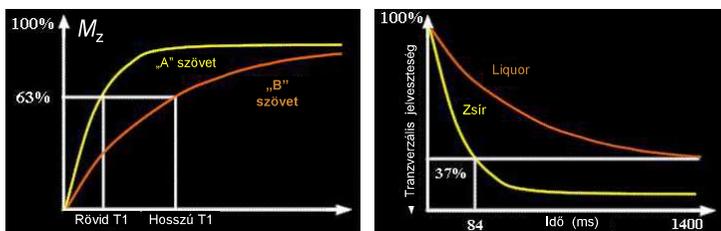
a precesszió térfüggő frekvenciaváltozásán alapul

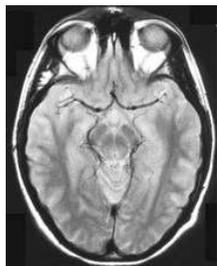
MRI képképzés

III. szinkontraszt felbontása

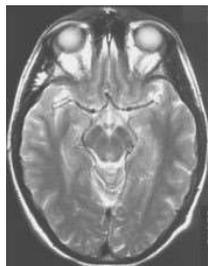
spinsűrűség és relaxációs idők alapján

T1-súlyozás

protonsűrűség-súlyozás

T2-súlyozás

Tipikus relaxációs idők szövetekben

Table XIV
Water content of fat-free normal human tissue

Tissue	Water content (%)
Skeletal muscle	79
Myocardium	80
Liver	71
Kidney	81
Brain white matter	84
Brain gray matter	72
Nerve	56
Femur cortex	12
Teeth	10

Table XV
The spin-lattice relaxation time (T_1) and spin-spin relaxation time (T_2) of various biological tissues at 0.2 tesla

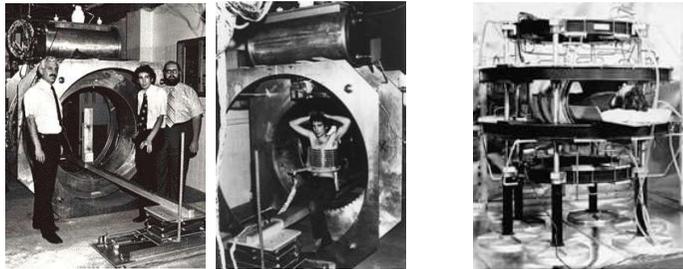
Tissue	T_1 , msec	T_2 , msec
Fat	240 ± 20	60 ± 10
Muscle	400 ± 40	50 ± 10
Gray matter	495 ± 85	100 ± 10
White matter	390 ± 70	90 ± 20
Lung	460 ± 90	80 ± 30
Kidney	670 ± 60	50 ± 10
Liver	380 ± 20	40 ± 20
Liver metastases	570 ± 190	40 ± 10
Lung carcinoma	940 ± 460	20 ± 10

Source: Morgan and Hendee, 1984

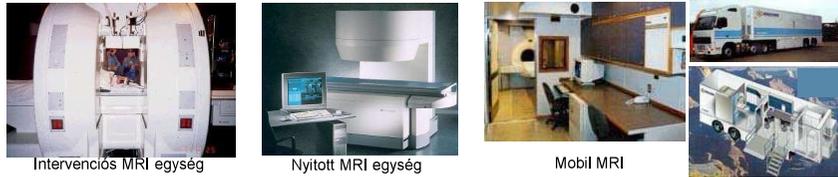
MRI képzés:

IV. Szkennerok

Hőskor

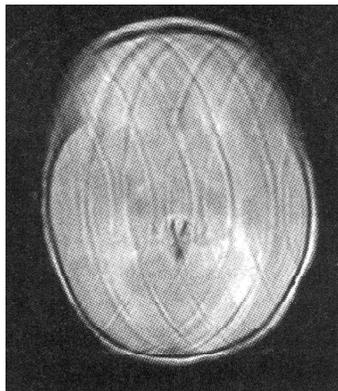
Jelen

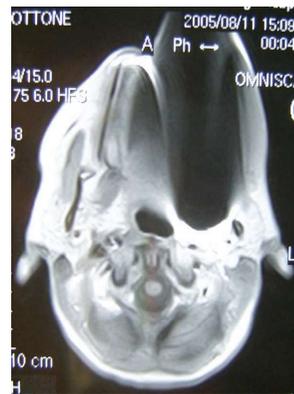
MRI képzés:

VI. Műtermékek

- Mozgás
- Fémek (implantátum, sérülés)

Mozgási műtermék

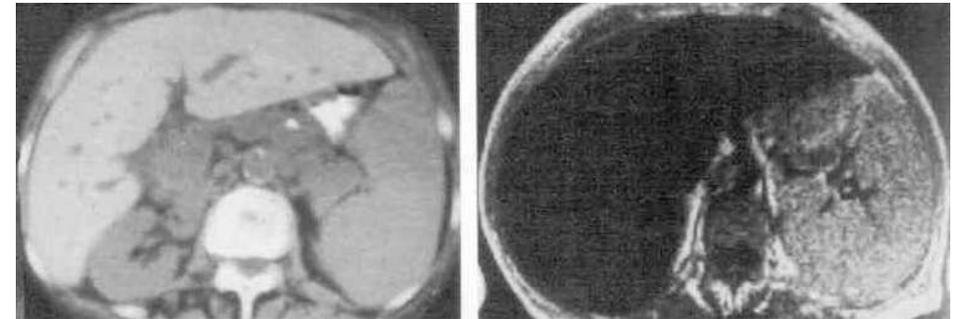
Fém az orbitában

MRI képzés:

V. Kontrasztanyagok

Pozitív: paramágneses elemek (T1 kontraszt): Gd, Mn

Negatív: szuperparamágneses, ferromágneses (T2 kontraszt): FeIII, MnII

CT

MR T2

Haemochromatosis hepatis (vasfelhalmozódás a májszövetben)

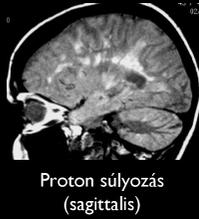
MRI képzés:

VII. Veszélyek, kontraindikációk

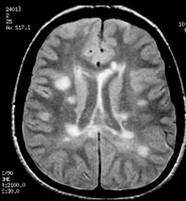
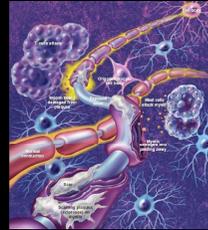
- Sztatikus mágneses tér - fémtárgyak
Kontraindikációk: beépített eszközök (pacemaker, defibrillátor, hallókészülék, csontnövekedést serkentő készülék, gyógyszeradagoló), neurostimulátorok, agyi aneurysma csatok, régi típusú szívbillentyűk
- Grádiens tér - áramindukció
- Rádiófrekvenciás tér - hőhatás (szemlencse, here)

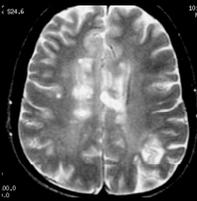
Alkalmazások: Anatómiai képalkotás sclerosis multiplex

Proton súlyozás (sagittális)

Proton súlyozás (transversális)

T2 súlyozás (transversális)

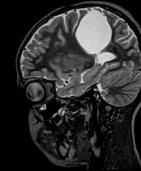

T1 súlyozás (kontrasztanyaggal)

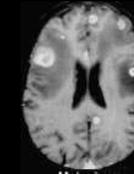
Anatómiai képalkotás: Onkológia

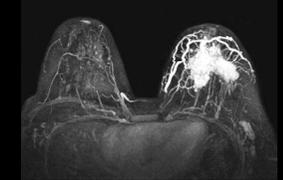
T2 súlyozás (chondrosarcoma)

T2 súlyozás (cysta)

Proton sűrűség (Agyi metastasis)

T1 súlyozás kontrasztanyaggal (Emlő carcinoma)

T2 súlyozás (cervix carcinoma)

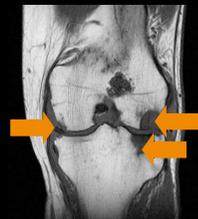

T2 súlyozás (prostata carcinoma)

Anatómiai képalkotás csont és lágyrészek

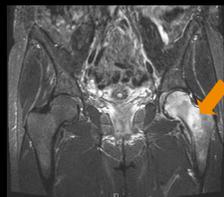
T2 súlyozás (szalag szakadás)

Rheumatoid arthritis térd

Rheumatoid arthritis csukló

Osteoporosis (femur)

T2 súlyozás (hernia)

Az MRI sokkal több mint anatómiai képalkotás ...

1972

2010

Első MRI képek

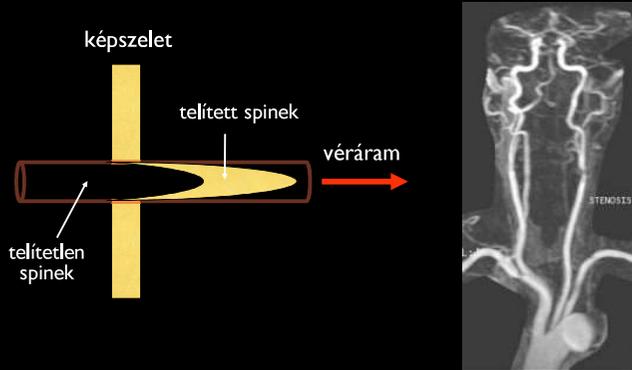
'State of the art'

- 3D képek
- dinamikus képalkotás
- nagy felbontás

Kutatásban - a jövő

- kvantitatív képalkotás
- sejt-specifikus kontrasztanyagok
- in vivo spektroszkópia
- funkcionális képalkotás
- multimodális képalkotás

MRI: Non-invazív angiográfia

MRI mozgókép (valós idő) Nagy időfelbontású felvételek alapján

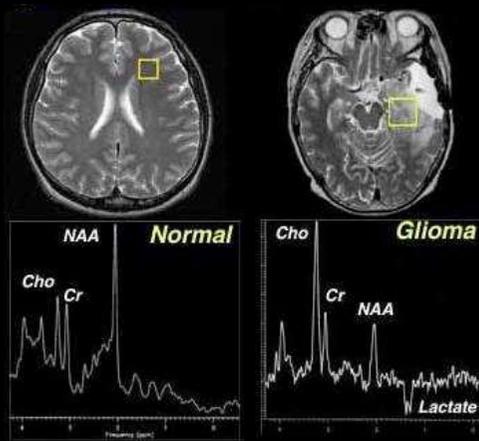
Mellkas - frontális képsorozat

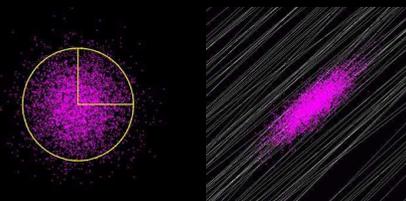
Aortabillentyű nyitódása - záródása

MR Spektroszkópia

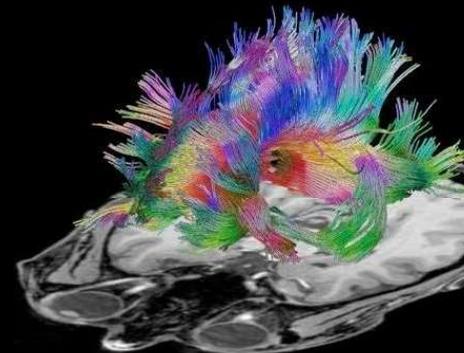
- Kémiai eltolódás (chemical shift)
- Metabolitok azonosítása
- Tumordiagnosztika

Diffúziós képalkotás

Anizotróp vízdiffúzió:
kontrasztkpződés

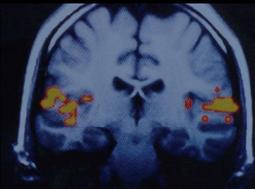
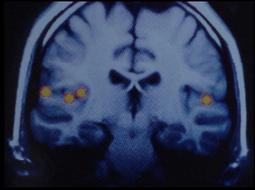

Idegpályák vizsgálata:
traktográfia

Corpus callosum

Funkcionális MRI (fMRI)

Élettani folyamattal szinkron felvett
Nagy időfelbontású képsorozat

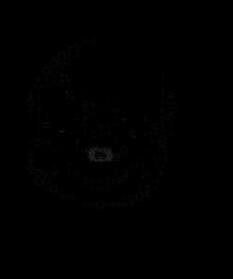

Aktiváció az acusticus
cortexben

Villogó fény hatása a
látókéregre

MRI információ szuperponálása egyéb információval (PET)

Szuperponált MRI és PET képsorozat

PET aktivitás: szemmozgatás során
Térbeli rekonstrukció